

Skuddpremie nytter lite

NOAH vil gjerne vise til dokumentasjon som tyder på at noen av de artene som er mest utsatt for skuddpremie ikke gjør skade på naturens mangfold.

Skuddpremie er et guff fra fortiden og en følge av et foreldet syn på dyr og natur. Arter som ikke regnes som «matnyttige» og som livnærer seg delvis av andre arter, fremstilles som «skadedyr», og forfølges og drepes med det mål å ta livet av flest mulig, ofte kun i den hensikt å øke jegerens eget jaktutbytte. Det er et paradoks at kommuner premierer jegere for å jakte på dyr som de har egeninteresse av å drepe.

Skuddpremie er sterkt kritisert av natur- og dyrevernorganisasjoner, og er dårlig likt også av Direktoratet for Naturforvaltning.

Skuddpremie på kråke:

Strengere krav til avfallshåndtering gir mange steder vanskeligere næringstilgang for kråker, og medvirker til svekking av bestander. Ifølge ornitologer har kråkebestanden vært relativt stabil i Skandinavia de siste hundre år, mens bestandene av bl.a. ryper og vipper har vært i kraftig tilbakegang de siste tiårene.

En del av den norske hekkebestanden av kråker trekker sørover kontinentet og til de britiske øyer om høsten. På samme måte trekker kråker helt fra Russland mot vest og sørvest om vinteren, for å finne snøfrie områder langs kysten. Kråkene som skytes i vinterhalvåret kan derfor være kråker fra andre deler av Europa. Av denne grunn mener ornitologer at skuddpremie ikke har nevneverdig effekt på den norske hekkebestanden av kråker.

Vitenskapelige studier fra den tyske delstaten Rheinland-Pfalz i 1994, viste at skjærer og kråker ikke er de predatorer som mange tror. Studiene viste at skjærenes og kråkenes diett består av henholdsvis 90,9 % og 83,4 % leddyr/insekter, og bare henholdsvis 0,2 % og 0,1 % fugleunger og egg. Resten av dietten består av særlig meitemark, frø, korn og bær. Rester av småvilt kunne ikke påvises.

Rapporten fra Rheinland-Pfalz konkluderer med at effektiv beskyttelse av truede arter bare kan oppnås gjennom storskala bevaring av deres leveområder.

Rapporten i sin helhet kan leses her:

http://www.rabenvoegel.de/elster_und_rabenkraehe_in_rheinland-pfalz.htm

På Jæren får kråka skylda for tilbakegangen i vipebestanden - en tilbakegang som falt sammen med intensiveringen av jordbruket og utbygging og drenering av våtmarksområder, men som også skyldes massiv fuglefangst i sør-europeiske land. Tilsvarende tilbakegang for vipa er påvist i store deler av Europa, mens øst-europeiske land med gammeldags jordbruk har hatt gode bestander av vipe. Etter at øst-europeiske land er blitt innlemmet i EU, har fuglearter knyttet til kulturlandskapet hatt den samme negative bestandsutviklingen der.

NOAH viser til EUs direktiv 2009/147/EC, "Conservation of wild birds", som gjelder for alle arter av villfugler som forekommer i europeiske territorier.

Sitat fra direktivet angående jakt:

«- the number of birds taken must not jeopardise the maintenance at a satisfactory level of the population of species which may be hunted.»

«- methods for the large-scale or non-selective killing of birds are prohibited.»

Det kan virke som at skuddpremie og masseavliving av kråker kan være i strid med dette direktivet.

Skuddpremie på rev:

Påstanden om at rødvrev og andre rovdyr er skyld i nedgangen i rypebestanden, lar seg ikke dokumentere verken av forskning eller statistikk. Tvert imot viser tabeller fra Statistisk Sentralbyrå at antall felte rever har vært stabilt de siste 25 årene, mens antall felte ryper har hatt en sterkt nedadgående kurve. Dette viser at rypebestanden er påvirket av andre faktorer enn revebestanden.

Mange tar til orde for å frede ryperne. Dessverre er det en tendens til at kommuner og jegerorganisasjoner i stedet oppfordrer til økt jakt på rødvrev og andre rovdyr, i den tro at det vil øke utbyttet for jegerne.

Erfaringer fra Varangerhalvøya viser at skuddpremie på rev har liten effekt på rypebestanden. I en fireårsperiode har det vært drevet intensiv jakt på rødvrev i forbindelse med et fjellrevprosjekt. Til tross for at det er drept ca. 600 rødrever, klarer de ikke å se at dette har hatt innvirkning på rypebestanden, ifølge Finnmarkseiendommen.

Artikkel i Harstad Tidende, 15.09.2010, «Skuddpremie nytter lite»:

<http://www.ht.no/incoming/article389721.ece>

Et forsøk fra Hedmark viser at systematisk, intensiv og lønnet jakt på mindre rovdyr i et avgrenset område, førte til at rypejegerne som jaktet i området i gjennomsnitt skjøt ei halv rype ekstra per dag. Det må altså en systematisk utryddelse av rovdyr til for å sikre menneskelige jegere litt større jaktutbytte. Det sier seg selv at en slik fremgangsmåte er etisk og økologisk forkastelig, og heller ikke gjennomførbart. Fjerning av arter som har sin faste plass i naturen vil dessuten føre til at andre arter overtar, med uante følger for naturen.

I forbindelse med regjeringens ønske om å forankre miljøvernpolitikken i større grad i de lokaldemokratiske prosesser i 2001, skrev DN blant annet at fylkesmennene måtte utvise forsiktighet med å «godkjenne ordninger hvor det bare er snakk om vanlig predasjon, for eksempel skade påført vilt av kråke og mink». NJFF har nylig oppfordret noen kommuner til å innføre skuddpremie for nettopp dette; smårovvilt som utøver normal adferd.

Avslutningsvis vil NOAH minne om at skuddpremie ikke bare medfører økt jaktpress, men også økt fare for skadeskyting og forringet status for artene som urettmessig henges ut som «skadedyr». Skuddpremie for å redusere rovdyrs naturlige predasjon bidrar dessverre også til å avlede oppmerksomheten fra andre tiltak som kunne gitt positiv effekt. Årsaken til at naturen er i ubalanse og at mange arter er i tilbakegang og er utrydningstruet, er utelukkende menneskelig påvirkning - i form av ødeleggelse av leveområder og livsgrunnlag, jakt, overfiske, intensivt landbruk, forurensing, etc. Det er på disse områdene tiltak bør settes inn hvis man virkelig ønsker å verne om natur og dyrearter.

Vennlig hilsen

NOAH - for dyrs rettigheter

v/Siri Martinsen